

Betænkning om Klosterrenter

T. N. Thiele*

24. November 1872

I det Møde, 7de August d.A. i hvilket Hafnia's Direction, forstærket med Selskabets tekniske Consulent Hr. Professor L. Oppermann og Kammerjunker Premier-Lieutenant Bardenfleth som Forslagsstiller, første Gang drøftede dennes Forslag om at inklade sig paa at tegne Forsørgelser for Kvinder knyttede til den Betingelse at Forsørgelsen ikke blot bortfaldt ved den Forsørgedes Død men ogsaa ved hendes Giftermaal, blev der forelagt mig det Spørgsmaal, om det er muligt at bestemme Prisen paa saadan Livrente med antagelig Sikkerhed uden at ty til det radicale Middel: ublu Dyrhed.

I min Besvarelse af dette Spørgsmaal maa jeg da først og fremmest som den væsentligste Vanskelighed nævne at man utvivlsomt ved at gjøre Giftermaal eller Ikke-Giftermaal til Gjenstand for Forsikring gjør sig afhængig af den Forsikkredes frie Villie, saaledes at det i hvert enkelt Tilfælde staaer denne frit for at opfylde den Betingelse, som skaffer Selskabet Tab.

Hvilken Betydning man nu skal tillægge saadan Indrømmelse af den frie Villies brug imod Selskabet afhænger naturligvis i særdeles høi Grad af den paagjældende Forsikrings Natur. At f. Ex. et Brandforsikkringsselskab paa nogetsomhelst Vilkaar skulde ville inklade sig paa at indrømme sine Forsikkrede Ret til at kræve Forsikkringssummen udbetalt i Tilfælde af at de selv havde afbrændt deres forsikkrede Ejendomme er neppe troligt. Derimod er sligt ikke saa ukjendt i Livsforsikkringsverdenen, paa mange Punkter vil man kunne finde Spor af Indrømmelser til den frie Villie. Ja saadanne Anstalter, som mod forhøiet Præmie forsikkre ogsaa mod Død ved egen Haand, have derved visselig aabnet Døren for den frie Villie. Det er selvfølgelig ingenlunde den concrete Forskjel mellem Ildebrand og Død, som gjør at det Samme, der paa det ene Sted betingelsesvis kan tillades, paa det andet Sted maa banlyses som Forbrydelse. Forklaringen kan kun være den, at det Onde, man frivilligt skal paatage sig for at gjøre Forsikringen virksom er høist forskjellig i *Størrelse*. Afseet fra visse criminalretlige Vanskeligheder vilde den, der idag brændte sit Hus af og fik Forsikringen udbetalt imorgen kunne flytte ind i en anden Leilighed, men for Selvmorderen er Sagen en del alvorligere. I det foreliggende Tilfælde, hvor det Onde man skal lide for at opnaae Forsørgelse, hedder Forsøgelse af Egteskabets Goder, er det aaben-

*26. september 2002. Renskrevet af Lisbeth Grubbe Nielsen og Steffen L. Lauritzen, Hafnia, København og Aalborg Universitet

bart hverken saa stort som i det ene eller saa ringe som i det andet i de nævnte Exempler. Men i Betragtning af de meget forskjellige Synspunkter, fra hvilke netop Egteskabet kan betragtes, vilde det have været forbundet med uberegnelige Vanskeligheder ad speculativ Vei at komme til en Løsning af Spørgsmaalet.

Denne den frie Villies medvirkende Betydning vilde have været en afgjørende Hindring for at vi kunde have indladt os paa saadanne Forsikringer, dersom vi ikke havde kunnet støtte os på Erfaringer fra Anstalter, der allerede i lang Tid have virket under væsentligt de samme Vilkaar.

Det samme gjælder om det nærtbeslægtede Forhold, at man ved at tilbyde Forsørgelse for det Tilfælde, at den Forsørgede ikke bliver gift, nødvendigvis udsætter sig for at faa en forholdsvis stærk Tilgang af saadanne, der af af en eller anden Grund ere særligt udsatte for ikke at kunne opnaae Giftermaal.

Men saadanne have Forholdene ogsaa været med Landets forskjellige Frøkenklostre baade hvad Tilgang og Afgang angaae, og da vi velvilligt ere blevne delagtiggjorte i nogle af disse Anstalters Erfaringer, er der i alt fald aabnet os en Mulighed for, at komme til en Afgjørelse af Spørgsmaalet.

Kun maa vi for at kunne benytte klostrenes Erfaringer, søge at nærme os saa nær som muligt til lignende Former for Forsikringerne, og anvende særlig Forsigtighed, hvor vi maatte fravige disse Former.

Blandt disse Forskjelligheder falder det maaske mest i Øinene, at vi selvfølgelig ikke kunne eller ville begrænse vor Virksomhed til en bestemt Stand eller Samfundsklasse. Men jeg maa efter nøie Overveielse give den ærede Forslagsstiller, Hr. Kammerjunker, Lieut. Bardenfleth Medhold i, at der næppe vil kunne være nogen væsentlig Fare for Selskabet forbunden med denne Forskjel.

Derimod maa der tages væsentligt Hensyn til at vi ikke i det Omfang som Klostrene kunne give Gjensidighedsprincippet Anvendelse, vi maa naar vi overhovedet ville gjøre Fremskridt udover, hvad der kan opnaaes ved Klostrene, forpligte os til at lade bestemte Rentenydelse indtræde med bestemte opnaaede Aldere.

Vil det derhos end være rigtigt, at vi ikke skjære Alle over een Kam, men overlade det til enhver at bestemme, hvor stor Forsørgelse, der skal sikkes hans Døttre, saa vil det dog være af væsentlig Betydning, at vi fastslaa saadanne Grænser for denne Frihed, at Ingen ved at maatte give Afkald paa en alt for betydelig aarlig Indtægt eller Udsigt til Indtægt skal blive fristet til at sky Egteskab; ligeledes bør vi, saavidt det paa nogen Maade er muligt knytte Fordele til Indgaaelsen af Egteskab.

Jeg mener ogsaa, at det vil være nødvendigt, ikke at optage interessenter i en saa fremrykket Alder, at det bliver let for dem eller deres Familie, at danne sig et Skjøn om deres individuelle Sandsynlighed for at blive gift og vi bør allerede i en temmelig tidlig Alder lade skjærpede Betingelser for Optagelsen indtræde.

Men navnlig bør vi, udover hvad der sker ved Indtrædelsen i Klostrene sikre os ved som Betingelse for Optagelsen at kræve Beviser for, at der ikke i den Optagnes Legemsbygning eller Sundhedsforhold eller i Forældrenes Forhold ligger nogen afgjørende eller blot rimelig

Hindring for Opnaaelse af Egteskab.

Af Brandforsikkringernes almindelige Regler kunne vi lære, at vi ikke blot bør begrænse Rentenydelsernes Størrelse stærkt, men tillige forbyde de Forsikkrede samtidigt at oppebære en af ugift Stand betinget [HER ER ET INDSKUD, SOM IKKE KAN LÆSES PÅ KOPIEN] Forsørgelse fra andre Anstalter.

Ved at bringe disse og maaske endnu andre Forsigtighedsregler i Anvendelse mener jeg, at det vil staa i vor Magt at sikre os fuldstændigt imod al Fare ved at gjøre Klostrenes Erfaringer til vore. Er valget mellem gift og ugift Stand end utvivlsomt altid en frivillig Sag, saa er der naturlige Baand paa denne som paa enhver Frihed. Og er det end muligt for enhver at fatte og at gennemføre en Coelibatsbeslutning saa er der dog Kræfter, mægtige Kræfter der modsætte sig. Klostrenes Erfaringer lære os at kjende det Punkt, hvor disse Kræfter have neutraliseret interessen for at forblive i ugift Stand.

Denne Kundskab kunne vi med Tryghed benytte paa de Vilkaar, at vi, idet vi regulere Rentenydelserne efter Alderne for at forebygge at den ene Forsørgede favoriseres paa den Andens Bekostning, drage Omsorg for at Interessen i at opsætte eller unnlade Egteskab ikke bliver gjort stærkere end den har været i klostrene og idet vi paa den anden Side sørge for, at nægte Saadanne, hos hvem den til Giftermaal tilskyndende Kraft maatte være svækket eller brudt, Adgang til den billigere Livrentenydelse, som opnaaes ved at optage ugift Stand blandt Betingelserne.

Ved den nærmere Prøvelse af Klostererfaringerne har jeg nærmest holdt mig til Vemmetofteklosterets Erfaringer, især fordi disse i Talrighed langt overgaae de andre klostres. Ved Siden deraf har jeg dog tillige studeret Erfaringerne fra Vallø; men jeg har ikke villet blande de muligvis noget forskjelligartede materialer fra disse Klostre sammen; den ialtfald kun ringe Forøgelse af Nøiagtigheden vilde let have kunnet blive illusorisk, og det vil her sige skadelig. Derimod har det havt stor Interesse at see Resultatet fra det ene Kloster i det hele og store bekræftedes ved det andet. Med en særdeles påskjønnelsesværdig Liberalitet have disse Stiftelser tilladt (dels) Hr. Bardenfleth (dels directe os) at lade foretage Udskrifter af deres Protocoller angaaende alle de Forhold, som kunne have Interesse for os.

Disse Udskrifter udgjøre selvfølgelig den værdifuldeste Kilde, hvoraf jeg har øst. Dog er det ret heldigt at det ikke har været den eneste, der stod til min Raadighed. De tidligere Klosterbestyrelser have nemlig aabenbart ikke altid eller tilfulde indseet den store Nytte, der kan drages af nøiagtige gennemførte Optegnelser om de Forsørgedes Fødselsdag, Indtrædelse i Klosteret, Vielsesdag eller Dødsdag og ere end disse til en Undersøgelse af de særlige Giftermaalsforhold, som gjælde for en saadan Anstalt, saa vigtige Data, for det meste blevne indførte i Protocollerne, saa er det dog ikke altid skeet, ialtfald ikke altid i fuldstændig Detail. Der findes saaledes i Vemmetofteklosterets Angivelser saa store og væsentlig Lacuner at det [INDSKUD, IKKE LÆSES PÅ KOPI] alene for dette Klosters Vedkommende, naar vi ikke havde faaet Oplysninger andetsteds fra, vilde have krævet et kolossalt Arbeide at udlede nogetsomhelst brugbart Resultat, og dettes Nøiagtighed vilde

tillige derved være blevet meget forringet. Men der ers en anden af vore hjemlige Institutioner, som har været mig til væsentlig Nytte idet den paa en i høi Grad heldig Maade netop afhjælper de Mangler, af hvilke Klosteroptegnelserne især lide.

I *Statscalenderne* findes ialtfald for Størstedelen af det Tidsrum, som herved bør tages i Betragtning, aarligt meddeelt Lister over Klosterfrøkenerne og Expectandinderne ved Landets klostre. Har end Hensigten med disse Listers Offentliggjørelse tilvisse ikke været at skaffe Fremtidens Statistikere et Materiale, og vilde dette end for mig alene have været uden al Værdi, saa har den lunefulde Skjæbne dog villet at disse Lister skulde gjøre stor Nytte.

For at gjøre fuldstændig Fyldest burde Klosterprotocollerne om enhver af de indskrevne Frøkner have oplyst:

1) Indtrædelsesdagen

2) Fødselsdagen

samt for deres Vedkommende, som ikke endnu være i Klosteret

enten 3) Vielsesdagen

eller 4) Dødsdagen

eller 5) Datum for Udtrædelse af anden Aarsag forudsat at saadan nogensinde har fundet Sted.

Men med Undtagelse af Indtrædelsesdagen er i Vemmetofte intet af disse Momenter aldeles regelmæssigt bogført. Bedst kjendes Fødselsdagen; for deres Vedkommende, som ere indtraadte efter 1800 savnes den kun aldeles undtagelsesvis og er da altid erstattet af Daabsdagen. Ogsaa for de tidligere indskrevne findes som oftest en bestemt Dag angivet eller dog en Angivelse i hele eller halve Aar om Alderen ved Indtrædelsen, kun i de fire Tilfælde Nr. 126, 166, 167, 181, blandt dem, jeg har havt Brug for, savnes enhver Angivelse af Alderen. Her har jeg da, efter først at have forvisset mig om at Gjennemsnitsalderen for Indtrædelse i dette Kloster ikke har forandret sig i Tidernes Løb tilladt mig at benytte denne Gjennemsnitsalder, 6 Aar, til fra Indtrædelstiden at slutte mig til Fødselens. Nogle flere Tilfælde af samme Slags komme slet ikke i Betragtning af den Grund at jeg kun har villet bygge på Iagttagelserne om dem som endnu ved Aarhundredets Begyndelse vare i Klosteret.

Hvad de gifte eller døde Medlemmer af Frøkenklosteret angaaer, da findes ganske vist hyppigt en helt fuldstændig Angivelse af Vielses- eller Dødsdagen, men omtrent lige saa ofte er kun Aarstallet anført. Og i 68 Tilfælde er en Angivelse af Udtrædelsesaarsagen (Bryllup eller Død) Alt, hvad Protocolerne oplyse. Da Iagttagelsernes samlede Antal, de nulevende Frøkner inclusive, reducerer sig til 654, er den omtalte Mangel for hyppigt fremkommende til at jeg, naar mine Beregninger skulde have havt nogen virkelig Sikkerhed, havde kunnet fritage mig for visse overordentlig besværlige og altid usikre Korrectionsberegninger. Paa dette Punkt er det, at Statscalenderne maa tages med, thi ved dem bliver man istand til efter Aarstallet for den sidste Statscalender, i hvilken den paagjældende nævnes, at vinde en Tidsbestemmelse for alle Udtrædelserne. At man ikke af Statscalenderne erfarer noget om, hvorvidt Udtrædelsen skyldes Giftermaal eller Død bliver for de omtalte 68 Tilfælde

ganske uden Betydning, da Klosterprotocollerne give Oplysning herom.

Dersom jeg ubetinget havde kunnet stole paa Nøiagtigheden af Statscalendernes Lister over Klosterfrøkenerne og de Indskrevne, vilde jeg blot have havt at anvende en liden Correction af Hensyn til at Listerne maa være afsluttede nogen Tid før Aarsskiftet, for at have kunne gjøre Regning på den samme Nøiagtighed som om Klosterets Angivelser gjennemgaaende havde angivet udtrædelserne i hele Aar. Dog forholder Sagen sig ikke fuldt saa gunstigt.

Det var efter omstændighederne at vente at der ikke saa ganske sjældent kunde være indløbet Feiltagelser i Statscalenderlisterne, og ved Sammenstilling af de Tilfælde, hvor Udtrædelsestiden ogsaa oplyses ved Klosterprotocollerne bekræftes denne Formodning paa flere Maader. Og hermed forholder det sig tilmed paa en Maade, som medfører nogen Fare for “constante Feil”, d.e. saadanne Feil, hvis Forekomst følger andre Love end den almindelige Feillov.

Medens nemlig Feiltagelser, der bestaae i Udeladelse af Navne, der burde været medtagne paa Listerne, stærkt har opfordret til en Berigtigelse fra den Forbigaaedes Side, saa at de Aarstal for Udtrædelsen, som vi have uddraget af Statscalenderen kun i ganske faa Tilfælde ville kunne være *mere end et Aar for lave*, saa har der paa den anden Side manglet en tilsvarende Interesse i at berigtige enhver Feiltagelse af den modsatte Slags, saadanne, hvorved en, der i Virkeligheden var udtraadt vedblivende kom til at figurere i Statscalenderen. Kun for deres Vedkommende, der som virkelige Klosterfrøknere være berettigede til Hævning, have saadanne Feil, der sætte Udtrædelsen *for sent* opfordret til en ligesaa prompt Berigtigelse.

Naar derimod En, der vel var indskrevet i Klosteret, men som endnu ikke havde opnaaet Hævning, blev gift eller døde uden at Saadant strax kom til Klosterets Kundskab, saa var der en ikke ringe Sandsynlighed for at hendes Navn kunde holde sig længe i Statscalenderen, ja lige indtil den Tid kom, der vilde have bragt hende til at rykke op til Hævning.

Som Følge heraf maatte jeg ved Benyttelsen af Statscalenderne have Opmærksomheden henvendt paa de Udtrædendes Stilling i Klosteret og sondre mellem tre Grupper af Tilfælde, der bleve at betragte paa forskjellig Maade, nemlig:

E) For Udtrædende *efter* opnaaet Hævning maatte det antages at Udtrædelsesdagen i Gjennemsnit har været den 23de April i det sidste Aar, for hvilket Statscalenderen nævner den Paagjældende. Af de Tilfælde i hvilke Udtrædelsestiden constateres baade af Klosterprotocollerne og Statscalenderen fremgik denne Bestemmelse med en Middelfeil af 1/2 Maaned, og det saaledes at Oversigten over de enkelte Afvigelser ikke antydede nogen constant Feil. Det nævnte Datum harmonerer godt med den Omstændighed, at Listerne for at kunne optages i Statscalenderen maa have været afsendte i Slutningen af October eller Begyndelsen af November.

F) For de *før* Hævningstiden udtraadte maatte det antages, at Udtrædelserne gjennemsnitlig vare skete den 1ste Januar i samme Aar, for hvilket Statscalenderen sidste Gang indeholder Navnet. Middelfeilen paa dette Resultat var et Fjerdingaar. Denne Størrelse viser, at der i denne Gruppe forekommer meget betydelige Afvigelser og Forrykkelsen af

Gjennemsnitsdatum viser tydeligt nok, at Feilene overveiende gaa i den Retning at Statscalenderen viser Udtrædelserne for sent. At der her er constante Feil kan ikke omtvistes, men ved Benyttelsen af ovennævnte Datum kan det antages at den groveste Del af disse vil være bortskaffet. Den største Skade som foraarsages ved den Mangel, der foraarsager disse constante Feil er iøvrigt at jeg netop i Betragtning heraf har seet mig nødsaget til at *lade en betydelig Del af Iagttagelserne ude af Betragtning* nemlig alle dem, som angaae indskrevne Frøkner, som endnu efter Statscalenderen for 1872 ikke havde opnaaet Hæving. Skjøndt nemlig disses Medtagelse ikke vilde have forøget Antallet af de Tilfælde hvori Klosterprotokollerne mangle Angivelse af Udtrædelsestiden, laa det dog nær at antage, at Klosteret for en Del af disses Vedkommende endnu ikke har modtaget Underretning om virkelig stedfundne Udtrædelser.

H) Allerede den Omstændighed, at et forholdsvis stort Antal ifølge Statscalenderen netop skulle være udtraadte saa *nær ved Hævingstiden*, at de efter lige til det Sidste at have været opførte blandt de indskrevne Frøkner, enten slet ikke eller høist een Gang nævnes blandt de til Hæving berettigede, antydede bestemt nok, at ikke Alt var i sin Orden med disse Tilfælde. Sammenligninger med Klosterprotocollerne, som heldigvis give Oplysning om de fleste blandt disse Tilfælde, viser at Udtrædelsestidens Correction vilde ifølge denne Sammenligning beløbe sig til flere aar, og det vilde endda være høist tvivlsomt, om man traf det Rette ved at slutte fra de Tilfælde, som ere blevene endelig oplyste, til dem, som maaske netop paa Grund af den lange Mellemtid ikke have kunnet oplyses. Efter at disse vanskelige Tilfældes Antal ved Forespørgsler i Vedkommendes Familier dog var bragt ned til 8 (7 Gifte og 1 Død) har jeg bestemt mig til ikke at udregne nogen særlig Correction for disse Tilfælde men at behandle dem på samme Maade, som Tilfældene under (F). Herved holdt jeg mig nemlig paa den for Selskabet sikkre Side, og den Forhøielse af Priserne, som, idet Tiden for Egteskabers Indgaaelse derved kommer til at falde noget senere efter vore Tavler end i Virkeligheden, vil være Følgen af denne Forholdsregel, vil være mindre, end den vilde være bleven, om jeg havde beholdt dette Forhold in mente til den endelige Regulering af Tavlerne med hensyn til Middelfeilene paa Enderesultaterne.

Endelig er der et, i det foregaaende ikke omtalt, og heldigvis ikke stort Antal Tilfælde, i hvilke Klosterprotocollernes Mangler, forsaavidt det i Virkeligheden er Mangler, ikke kan afhjælpes ved Brug af Statscalenderne. Det tør nemlig vel betragtes som tvivlsomt, om de Tilfælde, der i vore Udskrifter af Vemmetofteklosterets Protocoller ere opført i den 5te Rubrik, den for Udtrædelser af anden Aarsag end Giftermaal eller Død, ikke i Virkeligheden burde være henførte enten til Giftermaal eller til Død, blot viser til hvilken. I det mindste er det ikke blevet bestemt oplyst om noget af disse Tilfælde, at en saadan anden Aarsag har gjort sig gjældende, og de to Tilfælde blandt de Omtalte, i hvilke vore private Forespørgelser have ført til noget Resultat skyldes i Virkeligheden Giftermaal. Af uafgjorte Tilfælde af dette Slags er der 8, og med Hensyn til disse har jeg ligeledes her bestemt mig til hellere strax at holde mig paa den for Selskabet sikkreste Side, end at tage Usikkerheden med mig gennem hele Regningen og saa ved dens Slutning, hvor det ikke længere bestemt kan skjønnes hvor stor Indflydelse Usikkerheden virkelig har, at undgaae

faren ved en Prisforhøielse, der under saadanne Omstændigheder maatte gjøres for stor for at vi kunne være sikre paa, at den ikke var for lille. Derfor har jeg i de omtalte Tilfælde handlet som om det var afgjort, at Udtrædelserne skyldtes en anden Aarsag en Giftermaal eller Død.

Det maa efter det Anførte være indlysende, at man ikke kan vente sig samme Nøiagtighed i de Resultater, som udledes af disse Iagttagelser som af et tilsvarende Antal nøiagtigt og planmæssigt gennemførte Iagttagelser. Og derhos er selve dette Antal, 654, af de Personer, der have været underkastet Iagttagelse just ikke særdeles stort. Den opnaaede Nøiagtighed kan derfor heller ikke ventes at ville blive meget betydelig, vil navnlig sikkert være mindre end den, der tilkommer vore Dødelighedstavler. Men det er ved den anvendte rationale Behandling af Iagttagelserne muligt at bestemme saavel selve Resultaternes Nøiagtighed, som Størrelsen af det Tab af Nøiagtighed, som Iagttagelsernes mindre gode Qvalitet har medført.

Men idet vi ville komme til Kundskab om den Del af vore Resultaters Usikkerhed, som hidrører fra Iagttagelsernes Ufuldkommenhed, og ved dennes Størrelse tvinges til at tage hensyn til den i Grundtavlerne, bliver det i mindre Grad nødvendigt at søge Dækning mod de aldeles uberegnelige Afvigelser, som man navnlig ved en saa ny Forsikringsart vil være udsat for, som om Iagttagelserne havde været saa talrige og gode, at den Usikkerhed der kunde skyldes dem havde været forsvindende.

Følgende Tabel giver Vemmetofteklostrets Erfaringer ordnede efter Alderen x der er angivet i hele Aar.

x	I_x	G_x	D_x	U_{x+1}	Antal
				2	
0				0	- 2
1	106				104
2	67		5	1	165
3	59		2	0	222
4	51		1	1	271
5	35		2	0	304
6	40		2	0	342
7	28		0	0	370
8	25		4	0	391
9	25		0	0	416
10	22		0	0	438
11	25		2	0	461

x	I_x	G_x	D_x	U_{x+1}	Antal
12	18		2	0	477
13	14		2	0	489
14	18		3	2	502
15	11		3	5	505
16	12		0	14	503
17	8	2	3	9	497
18	10	1	6	14	486
19	9	10	0	8	477
20	9	11	6	11	458
21	5	16	3	5	439
22	4	24	3	5	411
23	3	19	8	5	382
24	7	18	2	5	364
25	3	20	3	4	340
26	7	16	1	4	326
27	3	22	1	2	304
28	2	16	3	3	284
29	0	15	1	3	265
30	1	4	3	3	256
31	2	15	2	1	240
32	3	3	1	2	237
33	0	6	2	2	227
34	3	7	3	5	215
35	0	6	2	3	204
36	1	4	3	4	194
37	1	2	3	2	188
38	0	3	2	3	180
39	0	6	2	1	171
40	1	1	0	1	170
41	0	0	3	0	167

x	I_x	G_x	D_x	U_{x+1}	Antal
42	0	3	1	2	161
43	1	1	1	1	159
44	0	0	2	1	156
45	4	1	3	0	156
46	1	0	3	1	153
47	2	1	2	0	152
48	1	1	1	1	150
49	2	2	2	0	148
50	0	0	2	1	145
51	1	1	1	1	143
52	1	1	1	2	140
53	1		1	0	140
54			3	3	134
55			3	0	131
56	1		1	1	130
57			2	0	128
58			1	0	127
59			0	0	127
60			3	2	122
61			4	1	117
62			3	5	109
63			5	8	97
64			2	4	91
65			2	7	82
66			3	3	76
67			1	4	71
68			2	3	66
69			6	7	53
70			1	5	47
71			3	2	42

x	I_x	G_x	D_x	U_{x+1}	Antal
72			1	1	40
73			2	0	38
74			2	6	30
75			2	2	26
76			1	1	24
77			2	0	22
78			1	0	21
79			3	1	17
80			0	0	17
81			0	1	16
82			5	0	11
83			3	0	8
84			0	1	7
85			3		4
86			0		4
87			0		4
88			0		4
89			0		4
90			0		4
91			1		3
92			0		3
93			0		3
94			0		3
95			1		2
96			1		1
97			0		1
98			1		0
99					
100					
	654	258	188	208	

Under I_x angives imellem Alderen $x - 1$ og x , hvor mange Frøkner, der er indtraadt i Klosteret i saadan Alder, at de først fra deres x^{te} Fødselsdag have kunnet blive Gjenstand for Iagttagelse, nemlig det samlede Antal af 1) saadanne, der ere indtraadte i Klosteret før 1801 og hvis x^{te} Fødselsdag var den første, som de, endnu ugifte, oplevede i dette Aarhundrede, og 2) saadanne, som ere indtraadte efter 1801, og senest i 1871 have kunnet opnaa Hæving fra Klosteret, og som ved Indtrædelsen vare imellem $x - 1$ og x Aar gamle, tilsammen for alle Aldre 654.

Under G_x angives imellem Alderne $x - 1$ og x , hvor mange af de Iagttagne der blev gift i en Alder mellem $x - 1$ og x Aar, dog med Undtagelse af saadanne, som 1) bleve gifte i samme Aldersaar, i hvilket de vare blevne indskrevne, eller 2) bleve gifte efter deres sidste Fødselsdag før 1872 Juli 1. Erfaringerne omfatter derefter 258 Giftermaal.

Under D_x angives mellem Alderne $x - 1$ og x , hvor mange af de Iagttagne, der døde i en Alder mellem $x - 1$ og x Aar, dog med Undtagelse af saadanne, som 1) døde i samme Aldersaar, i hvilket de vare blevne indskrevne, eller 2) døde efter deres sidste Fødselsdag før 1872 Juli 1. Erfaringerne omfatte derefter 188 Dødsfald.

Under U_{x+1} angives imellem Alderne $x - 1$ og x , hvor mange Frøkner, der ellers ere udgaaede af Iagttagelse fra deres x^{te} Fødselsdag at regne, altsaa 1) de, som endnu den 1ste Juli 1872 vare Klosterfrøkener og mellem x og $x + 1$ Aar gamle, 2) de i det tidligere omtalte, som af ubekjendt Aarsag ere udtraadte i Aldere mellem x og $x + 1$ Aar, og 3) de ovenfor fra G_x og D_x undtagne, som i Aldere mellem x og $x + 1$ Aar ere blevne gifte eller ere døde, saaledes at disse Begivenheder enten ere indtrufne i samme Aldersaar som Indskrivningen eller efter den sidste Fødselsdag før 1872 Juli 1. Under U_{x+1} ¹ haves ialt 208 Tilfælde og $208 + 258 + 188 = 654$.

Sidste Rubrik under "Antal" tilveiebragtes af de øvrige ved Summation fra lavere til høiere Aldre idet Tilvæksten, der lagt til Antallet udfør $x - 1$ skulde frembringe Antallet udfør x , var

$$I_x - G_x - D_x - U_{x+1},$$

og dannedes af de imellem Aldrene $x - 1$ og x staaende Værdier af disse Tal. Disse Antal vise altsaa, hvormange fuldstændige Iagttagelser, der er gjort for hver Alder. Saaledes udviser Tabellen at f.Ex. 411 ere blevne iagttagne fra deres 22de Fødselsdag, at 19 af disse ere blevne gifte og 8 ere døde inden deres fyldte 23de Aar. Saaledes, som Tabellen giver dem kunne disse Antal kun bruges ved undersøgelser af den samlede Afgang ved Giftermaal og Død, vil man, som det for os var nødvendigt undersøge Vielsesforholdene og Dødelighedsforholdene i Klosteret hver for sig, da maa man fra disse Antal trække Halvdelen respektive af de i de paafølgende Aldersaars Døde eller Gifte. Saaledes viser ovenstaaende Exempel, at Sandsynligheden for at blive gift inden et Aar for en 22aarig har været $\frac{19}{407}$, Sandsynligheden for at dø i samme tid $\frac{16}{803}$.

¹OBS! egt. står der U_x

For at økonomisere med det temmelig sparsomme Forraad af Iagttagelser, det vil sige for at opnaa den størst mulige Paalidelighed af Enderesultaterne og tillige for at kunne bedømme den opnaaede Grad af Nøiagtighed, er det aldeles nødvendigt, at Iagttagelserne underkastes en Udjevning, at der tilveiebringes en mathematisk Formel, der uden Tvang er i stand til med Fordel at træde i stedet for de raa Iagttagelser.

Det har i dette Tilfælde ligesom ved udjevninger af Dødelighedserfaringer ikke været muligt a priori at fremstille Loven for Ægteskabers Indgaaelse som afhængig af Alderen. Ved Iagttagelser maa man derfor bestemme, ikke blot, hvilke specielle Værdier, der tilkommer Constanterne i Formlen, men, hvad der er langt vanskeligere, Formlen selv maa vælges, gjættedes idet man ikke har andet end Erfaringer at bruge saavel til Veiledning som til Prøve. Men da Formlen, der søges bør passe ikke blot på det specielt foreliggende Tilfælde men ogsaa paa alle andre Erfaringsrækker om samme Emne, var det nødvendigt, at jeg først prøvede den Formel, jeg vilde bruge paa andre Erfaringer om Giftermaal førend jeg bragte den i anvendelse paa Vemmetofteerfaringerne.

En almindelig Betragtning af vore Samfundsforhold lærer os uden al Regning, at før 16 års Alderen bliver ingen Pige gift; at paa den anden Side "gamle piger" kun have en meget ringe og bestandigt aftagende Udsigt til at blive gift; og at endelig hele denne Udsigt til at blive gift voxer hurtigere gjennem de yngre Aldre, end den senere igen tager af, allerede før det 30te Aar vil den være i Aftagen. Allerede dette er i Grunden nok til at henvise Valget af Formel om end ikke til en aldeles bestemt Formel saa dog til en vis Klasse Formler af simple eller mere sammensat Udseende, men dog alle med visse fælleds Charactermærker. Den simpleste af disse er følgende:

Lad x betegne Alderen og u_x Antallet af de Piger, der i Alderen x endnu ere tilbage som ugifte iblandt et Antal, der ved Fødslen var u_0 , og af hvilket vi forudsætter at ingen er død som ugift. Da vil den omtalte Formel være

$$\text{Log} \frac{u_x}{u_{x+1}} = 10^{a - \frac{1}{c} \{\text{Log}(x-p) - b\}^2},$$

hvor a, b, c og p ere Constanter, som maa bestemmes ved Erfaringerne.

For at prøve denne Formel paa virkelige detaillerede Erfaringer har jeg af Mangel paa bedre Materiale valgt Folketællingerne 1855 og 1860, samt den mellemliggende Tids Vielsesstatistik for Kongeriget, idet jeg har undersøgt Forholdene i Kjøbenhavn, Kjøbstæderne og Landdistricterne hver for sig.

Som en Følge af den aldeles ufordøiede Form, i hvilke de vital-statistiske Tabeller forlade Statistisk Bureau, kostede disse Forarbejder et betydeligt større Arbeide end senere Vemmetofteerfaringerne medførte, og dog bleve disse naturligtvis mere udtømmende behandlede.

Resultatet blev, at min Formel vel i grove træk passede paa alle de tre statistiske erfaringsrækker; men dog kun saaledes at de alle tre paa overensstemmende Maade viste Afvigelser endog af tvende Slags. Den ene af disse maa dog utvivlsomt lægges Iagttagelserne selv til Last (det smukke Kjønns ukontrollerede Aldersangivelser), men det var utvivlsomt,

at den anden Afvigelse havde reel Betydning. For Alderne imellem 35 og 50 Aar skulde Sandsynligheden for Egteskab have været større end Formlen gav (og ved Reflexvirkning mindre i de foregaaende og efterfølgende Aar).

Men nu vil, som Enhver kan sige sig selv, den største Del af de Ægteskaber, der indgaaes af Kvinder i disse Aldere, falde paa Enker, der gifte sig igjen, og derfor blev det meget sandsynligt netop efter disse Afvigelser, at en Erfaringsrække, der kun omfattede de ugifte pigers første Ægteskab maatte kunne tilfredsstilles ved den nævnte Formel. Men saadanne ere netop Klostrenes Erfaringer, og for vort Vedkommende blive jo ogsaa de senere Ægteskaber betydningsløse.

Ved hjælp af Constanterne a, b og c i min Formel kan man meget let beregne den totale Sandsynlighed for, at en nyfødt Pige, som lever meget længe ikke skal blive gift. For denne Sandsynligheds Logarithme haves nemlig med overordentlig stor Tilnærmelse

$$\text{Log} \frac{u_\infty}{u_0} = -\sqrt{\frac{c\pi}{\text{Log}}} c 10^{a+b+\frac{1}{4}c}.$$

Af Iagttagelserne fra Vemmetofte, saaledes som de ere angivne i den ovenfor meddelte Tabel, maatte Constanterne a, b, c og p bestemmes. Betegnes det til Alderen x svarende med Halvdelen af næste Aars Dødsfald formindskede Antal efter Tabellen med O_x , Antallet af næste Aars Vielser med G_x er

$$\frac{u_x}{u_{x+1}} = \frac{O_x}{O_x - G_x}$$

Som første Tilnærmelse fandt jeg

$$\begin{aligned} a &= 8.35528(-10) \\ b &= 1.30887 \\ c &= 0.082969 \\ p &= 4.9682 \end{aligned}$$

Med disse Tal beregnedes for hvert Aldersaar $\text{Log} \frac{u_x}{u_{x+1}}$ efter Formlen og sammenlignedes med de tilsvarende directe af de enkelte Iagttagelser udledede Tal, tillige beregnedes "vægtene" for disse Tal efter den foreløbige Udjevning ved Formlen

$$\frac{u_{x+1}}{u_x - u_{x+1}} O_x.$$

Den derpaa grundede Udjevning efter mindste Kvadraters methode (ved 8 Normalpladser) gav for de Correctioner $\Delta a, \Delta b, \Delta c$ og Δp , der blive at tilføie til de foreløbige Bestemmelser af resp. a, b, c og p Ligningerne:

$$272.6765\Delta a - 113.555\Delta b + 785.073\Delta c - 9.35568\Delta p = -2.80125$$

$$3099\Delta b - 259.20\Delta c + 77.7355\Delta p = 22.9210$$

$$3730.86\Delta c - 33.132\Delta p = 41.7859$$

$$.01883\Delta p = .06907$$

Heraf følger endeligt

$$a = 8.37476$$

$$b = 1.22588$$

$$c = 0.104344$$

$$p = 8.6363$$

og

$$\text{Log} \frac{u_\infty}{u_0} = 10^{9.56565}$$

d.e.

$$\frac{u_\infty}{u_0} = .42872$$

Til Prøvelse af disse Resultater beregnedes paany for hvert Aldersaar $\text{Log} \frac{u_x}{u_{x+1}}$ og Middel-feilene paa disse Tal efter Formlen

$$m_x = \sqrt{\frac{u_x - u_{x+1}}{u_x O_x \text{Log} b^2}}$$

Følgende Tabel viser Sammenstillingen mellem disse Tal og Observationerne:

x	$\text{Log } O_x$	G_x	$\frac{u_x - u_{x+1}}{u_x}$	$\text{Log}(1 - \frac{u_{x+1}}{u_x})$	$\text{Log} \frac{u_x}{u_{x+1}}$	$O - B$	$\text{Log} \frac{1}{m_x^2}$	$(\frac{O-B}{m_x})^2$
						i Enheder af 5te Decimal		
10	2.6405							
11	2.6628	0			.00000			
12	2.6776	0			.00000			
13	2.6880	0			.00000			
14	2.6994	0			.00000	-1.2	7.9652	.013
15	2.7033	0			.00000	-10.3	7.0490	.119
16	2.7002	0			.00000	-46.4	6.3991	.540
17	2.6937	2	.0040	7.600	.00173	+34.6	5.9219	.100
18	2.6866	1	.0020	7.305	.00088	-222.5	5.3654	1.149
19	2.6758	10	.0206	8.313	.00903	+335.0	5.2961	2.219

x	$\text{Log } O_x$	G_x	$\frac{u_x - u_{x+1}}{u_x}$	$\text{Log}(1 - \frac{u_{x+1}}{u_x})$	$\text{Log } \frac{u_x}{u_{x+1}}$	$O - B$	$\text{Log } \frac{1}{m_x^2}$	$(\frac{O-B}{m_x})^2$
20	2.6595	11	.0211	8.324	.00926	i Enheder af 5te Decimal +33.5	5.0918	.014
21	2.6410	16	.350	8.5445	.01549	+299.8	4.9313	.767
22	2.6096	24	.0592	8.7723	.02650	+1052.8	4.8078	7.122
23	2.5809	19	.0467	8.6692	.02076	+174.8	4.7022	.154
24	2.5593	18	.0472	8.6742	.02101	-35.2	4.6241	.005
25	2.5309	20	.0552	8.7418	.02465	+174.7	4.5731	.114
26	2.5126	16	.0471	8.6734	.02097	-265.5	4.5315	.240
27	2.4807	22	.0676	8.8298	.03039	+678.8	4.5136	1.503
28	2.4526	16	.529	8.7236	.02361	+65.6	4.4934	.013
29	2.4208	15	.529	8.7236	.02361	+178.4	4.4867	.098
30	2.4065	4	.0151	8.6787	.00664	-1372.0	4.4843	5.740
31	2.3793	15	.0588	8.7696	.02633	+764.4	4.5065	1.875
32	2.3729	3	.0125	8.0984	.00548	-1143.3	4.5217	4.346
33	2.3532	6	.0254	8.4050	.01118	-394.6	4.5629	.566
34	2.3304	7	.0311	8.4921	.01370	-31.1	4.5953	.004
35	2.3065	6	.0280	8.4476	.01235	+60.2	4.6285	.015
36	2.2845	4	.0198	8.2960	.00867	-155.9	4.6640	.112
37	2.2718	2	.0104	8.0170	.00454	-430.9	4.7042	.940
38	2.2529	3	.0160	8.2050	.00702	-59.0	4.7564	.020
39	2.2330	6	.0335	8.5250	.01480	+ 828.6	4.8045	.4378
40	2.2266	1	.0059	8.7680	.00255	-300.1	4.8536	.643
41	2.2214	0	.0000	$-\infty$.00000	-471.2	4.9179	1.838
42	2.2055	3	.0180	8.255	.00789	+390.2	4.9848	1.470
43	2.1987	1	.0062	7.795	.00272	-64.6	5.0423	.046
44	2.1889	0	.000	$-\infty$.00000	-283.4	5.1099	1.034
45	2.1889	1	.0065	7.811	.00282	+43.8	5.1753	.029
46	2.1818	0	.0000	$-\infty$.00000	-199.8	5.2515	.712

x	$\text{Log } O_x$	G_x	$\frac{u_x - u_{x+1}}{u_x}$	$\text{Log}(1 - \frac{u_{x+1}}{u_x})$	$\text{Log } \frac{u_x}{u_{x+1}}$	$O - B$	$\text{Log } \frac{1}{m_x^2}$	$(\frac{O-B}{m_x})^2$
		1	.0066	7.817	.00286	+118.6	5.3411	.309
47	2.1804	1	.0066	7.819	.00287	+147.0	5.3972	.539
48	2.1732	1	.0066	7.819	.00287	+147.0	5.3972	.539
49	2.1673	2	.0134	8.128	.00587	+470.0	5.4678	6.486
50	2.1599	0	.0000	$-\infty$.00000	-97.7	5.5401	.330
51	2.1538	1	.0069	7.840	.00302	+220.4	5.6108	1.983
52	2.1446	1	.0070	7.844	.00305	+237.0	5.6840	2.712
53	2.1415	0	.0000	$-\infty$.00000	-56.7	5.7534	.182
54	2.1223					-47.3	5.8289	<u>.151</u>
55	2.1156					-39.4	5.8891	<u>.120</u>
56	2.1106					-32.9	5.9609	
57	2.1055					-27.4	6.0350	
58	2.1038					-22.8	6.1097	
59	2.0987					-19.1	6.1847	
60	2.0792					-15.9	6.2596	
61	2.0636					-13.3	6.3179	
62	2.0273					-11.1	6.3798	
63	1.9823					-9.2	6.4254	
64	1.9542					-7.7	6.4612	
65	1.9058					-6.5	6.5025	
66	1.8779					-5.4	6.5368	
67	1.8451					-4.5	6.5895	
68	1.7993					-3.8	6.6300	
69	1.7202					-3.2	6.6545	
70	1.6580					-2.7	6.6522	
71	1.6128					-2.2	6.6834	
72	1.5911					-1.9	6.6937	
73	1.5682					-1.6	6.7473	
74	1.4624					-1.3	6.8155	
75	1.4065					-1.1	6.7889	

Da Kvadratsummen af de virkelige Afvigelsers Forhold til Middelfeilen var 50.630 medens den samme Sum skulde have været 36 under Forudsætning af, at Iagttagelserne havde været methodisk rigtigt anstillede, saa at altsaa det virkelige Antal af 654 Iagttagne, dog repræsenterer et Antal af 465, der vare blevne planmæssigt observerede, og da Feiltabelen iøvrigt ikke viser nogen systematisk Afvigelse mellem Iagttagelserne og Formlen kunde jeg anse denne som definitivt bestemt.

Af Resultaternes Middelfeil beregnedes Middelfeilen på Constanten p at være 3.75 Aar og Middelfeilen paa Exponenten i det tilnærmede Udtryk for Logarithmen til den totale Sandsynlighed, $\frac{u_\infty}{u_0}$, denne Middelfeil fandtes = 0.03387.

Bestemmelsen af disse tvende Middelfeil satte mig nemlig istand til med tilstrækkelig Nøiagtighed at angive og uskadeliggjøre Usikkerheden i vore Prisansættelser, forsåvidt denne hidrører fra det begrændsede Antal af Iagttagelser og disses mindre fuldstændige Godhed.

Hvis man vil udtrykke Prisen på Livrenter, der bortfalde ved Giftermaal, Klosterrenter vil jeg kalde dem, ikke i absolut Værdi men i Sammenligning med eller i Procent af Priserne på en almindelig opsat Livrente, for hvilken alle øvrige Betingelser, Giftermaalsbetingelsen alene undtagen, ere ganske de samme som ved Klosterrenten, og hvis vi kun tage Hensyn til saadanne Tilfælde, i hvilke Klosterrenten kjøbes mod Capitalindskud i saa tidlig en Alder, at Giftermaal ikke kunde have fundet Sted forinden, da vil Klosterrentens Pris netop være udtrykt ved den omtalte totale Sandsynlighed for at en nyfødt Pige, der lever meget længe, alligevel ikke bliver gift, forudsat at Klosterrenten ikke skal blive virksom førend al Sandsynlighed for senere Ægteskab atter er bortfalden. Middelfeilen paa dette Tal er altsaa i sig selv tillige Middelfeil paa Klosterrentens Pris i et specielt Tilfælde, der dog ikke er mere speciel end at det end ogsaa hvad selve Prisen angaar med stor Tilnærmelse kan anvendes saa snart blot Klosterrenten ikke skal blive virksom før efter omtrent det 40de Aar. Ja, hvad Middelfeilen angaar vil man endog kunne gaae længere ned i Tiden med forøvrigt uforandrede Tal, saafremt man blot endnu tager tilbørligt Hensyn til saadan Usikkerhed, der kunde bevirkes ved at alle Ægteskaber fra Klosteret vare blevne afsluttede noget tidligere eller noget senere end sket er.

Usikkerhederne, der følger af Klostererfaringerne ere uden Tvivl en del større end de, som kunne findes i Selskabets Dødelighedstavler. Efter Klosterets Erfaringer ville f. Ex. af 100 nyfødte, som alle blive meget gamle kun 43 dø ugifte men det vilde endnu selv om man ikke i nogetsomhelst fjernede sig fra de Vilkaar under hvilke Klosterets Erfaringer ere blevne til, ligge indenfor Mulighedens Grændser at lidt *over Halvdelen* af disse 100 Piger døde som ugifte og kom til at nyde Klosterrente.

For at Selskabet nu ikke skulde være udsat for Tab være sig gennem selve Beregningen af Priserne for Klosterrenter eller i senere Opgjørelsesregninger om disse Forsikringer var det nødvendigt at modificere Beregningen af Antallene af dem, der i hver Alder ere ugifte, forudsat at ingen er død, Tallene u_x , paa en saadan Maade at Muligheden for at Selskabet kunde lide Tab formedelst Erfaringernes Mangler ikke blev større end ved Dødelighedstavlerne, og dette vil være opnået i følgende Tabel, i hvilken a er formindsket

med 0.10161 og p forøget med 3.5. Dog maa jeg hertil knytte den Indskrænkning, at denne Tavle ikke bør benyttes til Beregninger af Klosterrenter, der skulde blive virksomme før det 25de Aar.

x	$\text{Log } u_x$	x	$\text{Log } u_x$
16.5	0.0000	47.5	9.7204
17.5	0.0000	48.5	9.7185
18.5	9.9999	49.5	9.7169
19.5	9.9995	50.5	9.7156
20.5	9.9984	51.5	9.7145
21.5	9.9960	52.5	9.7136
22.5	9.9915	53.5	9.7128
23.5	9.9844	54.5	9.7122
24.5	9.9745	55.5	9.7116
25.5	9.9619	56.5	9.7112
26.5	9.9469	57.5	9.7108
27.5	9.9300	58.5	9.7105
28.5	9.9118	59.5	9.7102
29.5	9.8931	60.5	9.7100
30.5	9.8745	61.5	9.7098
31.5	9.8563	62.5	9.7097
32.5	9.8390	63.5	9.7096
33.5	9.8229	64.5	9.7094
34.5	9.8081	65.5	9.7094
35.5	9.7947	66.5	9.7093
36.5	9.7828	67.5	9.7092
37.5	9.7722	68.5	9.7092
38.5	9.7629	69.5	9.7091
39.5	9.7548	70.5	9.7091
40.5	9.7478	71.5	9.7091
41.5	9.7417	72.5	9.7090
42.5	9.7366	73.5	9.7090
43.5	9.7322	74.5	9.7090
44.5	9.7285	75.5	9.7090
45.5	9.7253	76.5	9.7090
46.5	9.7226		

Hvad Vemmetofteklosterets Erfaringer oplyse om Dødeligheden er ikke meget, dertil er det iagttagne Antal af dødsfald, 188, for lidet, dog synes Dødeligheden for Klosteret i det Hele taget at have været lidt mindre end den, der ligger til Grund for Selskabets

Dødelighedstavle for Kvinder, efter denne havde der nemlig skullet være indtruffet 198 Dødsfald, men Middelfeilen, c. 14, paa dette Tal viser at det maa betragtes som meget tvivlsomt om denne Afvigelse skyldes noget mere end et rent Tilfælde. En anden Ting viser derimod Klostererfaringerne ret vel, nemlig den characteristiske Forskjel der er paa Dødeligheden blandt ugifte Kvinder i Sammenligning med Dødeligheden blandt gifte, at der nemlig sjældnere dør Ugifte end Gifte i Tyverne og Trediverne men hyppigere i Fyrgetyverne og Halvtredserne. For at kunne bedømme Virkningen af disse Forhold paa Priserne af opsatte Livrenter har jeg underkastet Klosters Dødelighedserfaringer en svag Udjevning og derved fundet følgende Dødelighedstavle

x	$\text{Log } l_x$
0	0.000
5	9.950
10	9.943
15	9.935
20	9.921
25	9.902
30	9.882
35	9.863
40	9.842
45	9.819
50	9.793
55	9.765
60	9.728
65	9.672
70	9.588
75	9.464
80	9.279
85	9.005
90	8.683
95	8.204
100	7.921

Ved hermed at beregne Priserne for opsatte Livrenter viste det sig, at den større Dødelighed i nogle Aldere saaledes modvirker den mindre i andre, at Priserne kun variere meget lidt og langtfra altid til Selskabet Skade i Sammenligning med Selskabets Priser. Jeg maa derfor tilraade at vi *uden Forandring benytte vor almindelige Dødelighedstavle ogsaa ved Beregning af Klosterrenterne.*

Hvad Rentefoden angaaer, skal jeg bemærke, at om jeg end maa forbeholde mig at kræve denne sat lavere hvis det skulde blive anset for nødvendigt at slappe Betingelserne

for Indtrædelse mere end jeg nu tænker gjort saa turde det dog være gjørligt at bygge Klosterrenternes Beregning paa den uforandrede Rentefod af 1 % kvartaliter.

Sikkerhedstillæget for Klosterrenterne tror jeg bør ikke tages høiere end for almindelige opsatte Livrenter. men Driftstillæget bør omtrent fordobles, da vi faa mindst ligesaa meget Arbejde med Klosterrenterne som med almindelige Livrenter og Betalingen kun bliver lidt over Halvdelen. Jeg vil derfor foreslaa at beregne Bruttopriserne ved at addere c. 0.065 til Nettopriserne Logarithme.

Idet jeg altsaa maa erklære mig overbevist om, at det er gjørligt og ikke nødvendigen forbundet med særlig stor Risici at bygge Prisberegninger over Livrenter, der kun skulle nydes i Tilfælde af ugift Stand paa det erhvervede Grundlag hidrørende fra Vemmetofte Frøkenklosters Erfaringer, og idet jeg derfor maa *tilraade "Hafnia" at udvide sin Forretning til saadanne Forsikkringer*, som jeg foreslaar at kalde *Klosterrenter*, skal jeg tillige erklære, at jeg, uagtet selvfølgelig Sagens egen Natur, og Erfaringernes ringere Beskaffenhed ville gjøre det nødvendigt at anvende Forsigtighedsregler, som ikke fordres ved almindelige Livrenter, dog anser det for sikkert, at vi ikke derved ville tvinges til at krænke deres berettigede Interesser, som ville tegne saadanne Forsørgelser, ligesom jeg ogsaa formener at de Vilkaar, vi kunne byde ville være meget gunstige for vore Kunder. Da de sidste i Vemmetofte Kloster indtegnede efter Klosters egne Erfaringer i Gjennemsnit først ved det 31te Aar ville have Udsigt til Hæving af 100 Rdlr. aarligt, fra 40nde Aar 200 Rdlr., fra 51nde Aar 300 Rdlr., fra 61nde Aar 400 Rdlr., og endelig først med 74nde Aars Alderen kunne antages at ville opnaa den høieste med visse yderligere Fordele forbundne Hæving af 500 Rdlr., og da det endnu paa disse Vilkaar er at betragte som et fordelagtigt Privilegium at kunne indskrive sine Døttre i Klosteret imod indtil 500 Rdlr.'s Indskud, medens "Hafnia" efter de ovenfor angivne Beregningselementer ved Indtrædelse i 6 Aars Alderen maatte kræve 700 Rdlr. for det Samme, tror jeg at det vil være tilstrækkeligt godt gjort, at vi ville byde Alt, hvad der kan forlanges af et Selskab, der ikke raader over kjæmpemæssige Legater, der giver Alle lige Vilkaar og Alle samme Ret til Indtrædelse.

At dette Resultat er blevet muligt skyldes imidlertid væsentligt det store Fortrin som "Hafnia" har ved sit Grundprincip, at *give de Forsikkrede Andel i Selskabets Udbytte lige med Selskabets Garanter*. For en Livsforsikringsanstalt, som ikke var indrettet paa at delagtiggjøre de Forsikkrede i det Udbytte, som altid maa ventes at ville fremkomme som ligefrem Følge af Anstaltens forskjellige Sikkerhedsforanstaltninger, vilde det efter mit nuværende Kjendskab til det forhaandenværende Iagttagelsesmateriale have været aldeles umuligt at finde en blot nogenlunde retfærdig Middelvei mellem ligefrem farlig Prisbillighed paa den ene Side og opskruede Priser paa den anden.

Med Hensyn til den Maade, paa hvilken det eventuelle Udbytte bør komme de til Klosterrentenydelse indskrevne til Gode, anser jeg det efter Omstændighederne for at være paa en Gang den Heldigste og den retfærdigste Løsning, at Udbyttet fordeles alene blandt

de Indskrevne, som efter at de ved at indgaa Ægteskab have maattet give Afkald på Nydel-
sen af Klosterrenter, derefter ved deres Ægtefælles Død atter maa antages at være komne
i de Forhold, som Klosterrenterne være bestemte til at lette. Jeg foreslaar derfor at den,
de ved Klosterrenter i Hafnia Forsikredes tilkommende, *Andel i Selskabets Udbytte samles
i et Pensionsfond, hvis Renter forøgedes med 2 % af Capitalen hvert Aar fordeles mellem
de Enker*, der før deres Giftermaal have været indskrevne til Nydelse af Klosterrenter.

Da vi ved Fastsættelsen af Udbytte modulus for Klosterrenter formentlig ere forhin-
drede fra at benytte det Tal, som tjener os som saadant ved Selskabets øvrige Forsikringer,
nemlig vedvarende Fjerdingaarspræmier, (jeg anser det nemlig for at være aldeles utilraa-
deligt at tillade Erhvervelsen af Klosterrenter ved Præmier gennem hele den Tid, i hvilken
Forsikringen er hvilende), saa foreslaar jeg at fastsætte Udbytt modulus til en passende
Brøkdæl ($\frac{1}{10}$) af de erlagte Indskud.

Dels for som tidligere berørt at opfylde den væsentlige Betingelse, at der knyttes For-
dele, og navnlig en øieblikkelig Fordel til Indgaaelse af Ægteskab, dels for at sikre os en
prompte Anmeldelse af *alle* stedfundne Udtrædelser, anser jeg det for rigtigt, at vi ikke
tegne Klosterrenter uden paafølgende dermed uadskilleligt forbundne Vilkaar:

- 1) at der ved første Giftermaal tilbagebetales de til Klosterrente Indtegnede det samlede
Beløb af deres Indskud (uden rente)
- 2) at der ved Dødsfald skal udbetales 25 Rdlr. Begravelsesforsikkring for hver Portion (se
nedenfor) af Klosterrente, saadan Udbetaling skal ske uden hensyn til Vielsesforhold.

Saaledes bliver Klosterrenterne paa Engang Indbegrebet af Alt, hvad en forsynlig Fader
bør sikre sine Døttre, Forsørgelse saa længe hun er i ugift Stand, Brudeudstyr, Enkepen-
sion og Begravelse. For c. 1000 Rdlr. (og forskjelligt efter de nærmere Besstemmelser) vil
Alt dette kunne opnaas i saa stort et Omfang, som det overhovedet vil være tilraadeligt
for Selskabet at indrømme saadan Forsikkring for hver enkelt. Og Betalingen vil, naar man
begynder ved Barnets Fødsel, uden væsentlig større Dyrhed kunne opnaaes ved aarligt i
10 Aar at erhverve en Portion af Klosterrente.

Jeg skal nemlig foreslaa, at Klosterrenterne kun udbydes portionsvis på følgende forskjel-
lige Maader:

1)	Hver Portion er	20 Rdlr.	aarligt fra det	25 nd	Aar
2)	-	30 -	-	30 ^{te}	-
3)	-	40 -	-	35 ^{te}	-
4)	-	50 -	-	45 ^{nde}	-
5)	-	60 -	-	55 ^{nde}	-

eller voxende Portioner

6)	med	10 Rdlr.	fra det	30 ^{te}	til	39 ^{te}	Aar
-	-	20 -	-	40 ^{nde}	-	49 ^{nde}	-
-	-	30 -	-	50 ^{nde}	-	59 ^{nde}	-
-	-	40 -	-	60 ^{nde}	-	69 ^{nde}	-
-	-	50 -	-	70 ^{nde}	-		-

eller

7)	med	10 Rdlr.	fra det	25 ^{te}	til	34 ^{te}	Aar
-	-	20 -	-	35 ^{te}	-	44 ^{nde}	-
-	-	30 -	-	45 ^{nde}	-	54 ^{nde}	-
-	-	40 -	-	55 ^{nde}	-	66 ^{nde}	-
-	-	50 -	-	65 ^{nde}	-		-

Det kan ikke tillades at noget Barn indtegnes for mere end ialt 10 portioner.

Jeg mener, at Selskabet kan lette de ubemidlede Klasser Adgang til Klosterrenters Erhvervelse ved at udstede Kontrabøger bestemte for et vist Aaremaal og indeholdende en ophørende Livsforsikring paa Forsørgerens Navn for en Sum, der i det mindste vil være stor nok til efter Udløbet af den satte Frist at tjene til Betaling af een Portion Klosterrenter.

For saadanne, der indtegnes efter det 10nde Aldersaar foreslaar jeg at der beregnes forhøiede Priser for Klosterrenter, med gradvis Stigen indtil det 20nde Aar, idet det derved forudsættes at ingen, der indtegnes i det 20nde Aar har nogen Udsigt til at blive gift.

1872 Nov 24 T. N. Thiele